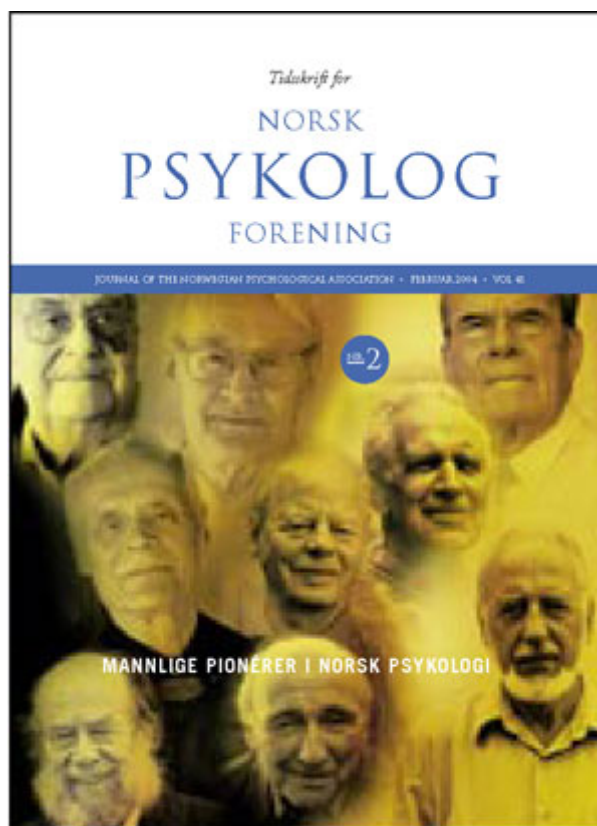

Hyllest til mannlige pionerer

Tonene av melodien «Some years ago» innledet Psykologforeningens mottakelse for de mannlige pionerene, intervjuet i februarnummeret av Tidsskriftet. – Livet leves forfra, og omskrives bakfra, humret Einar Moe. – Å bli gammel er som å bestige et høyt fjell. En blir mer sliten, men får bedre utsyn!

PUBLISERT 1. mai 2004

Sammen med sin familie og de åtte kvinnelige intervjuerne var psykologpionerene invitert til foreningens lokaler en solfylt vårdag i mars. De ni har på hver sin måte preget psykologiens historie i Norge, ikke minst gjennom sin betydning som lærere for atskillige av dagens psykologer.

Fagpersoner og fedre

Som representant for intervjuerne takket Anne-Christine Schanke intervjuobjektene for raushet og sjenerøsitet. – Da vi lagde temanummeret med intervjuer av kvinnelige psykologpionerer for snart fire år siden, ønsket vi å belyse dilemmaer ved å være fagperson og omsorgsperson. Vi ønsket å ha et tilsvarende utgangspunkt i møtet med

de mannlige pionerene. Takk for at dere lot oss få innsikt både i deres faglige virksomhet og i viktige veivalg i livet, sa hun.

Kanskje hadde valg av kvinnelige intervjuere noen utilsiktede bivirkninger. Flere av pionerene ga uttrykk for at det var ekstra inspirerende å bli portrettert av en kvinne. – Jeg må si med Halvdan Sivertsen: Før ei dame, sa Einar Moe om Ruth Toverud, som intervjuet ham.

– Jeg oppfatter meg som en kvinnesaksmann, og ser det som naturlig at dere intervjuet kvinnelige pionerer først, sa Per Saugestad. – Jeg synes det er sjenerøst at dere midt i feminismen ville skrive om det mannlige. Det ser jeg som et uttrykk for et mildere klima.

Det umulige må prøves

De ni pionerene har representert ulike tilnærminger og fagfelt, og flere forteller i intervjuene om konflikter og faglige motsetninger. Ragnar Rommetveit mente at han selv kanskje hadde blitt mildere med årene, at han i større grad enn tidligere kunne se at fagpersoner med en annen innfallsport kunne oppleve en tilsvarende tankens uro, og et vedvarende engasjement. Men talen hans hadde tydelig brodd: – Vi må prøve det umulige, sa han. – Jeg har vært velsignet med gode kolleger, men har også opplevd stridigheter. Kanskje er jeg litt av en moralist. Jeg ønsker en emansipatorisk psykologi, en psykologi som er nyttig for vanlige mennesker, og for yrkesgrupper som pedagoger. Vi må unngå at språket får en rent informativ funksjon, at det renses for følelser og for moral. Ja, jeg har mang en gang misunt emissærene på Vestlandet!

Vitalitet og vemod

Tittelen på melodien «Days of wine and roses», spilt av bassisten Stig Hvalrygg og saksofonisten Bodil Niska var treffende for de fremmøtte psykologpionerene, som åpenbart har både vitalitet og faglig engasjement intakt. Men de var ikke fulltallige. Rolf Grønseth døde i fjor sommer, bare noen måneder etter at intervjuet med ham var gjort. Og Halgrim Kløve var for syk til å komme. Det gjorde inntrykk å høre intervjueren hans, Rita Bast-Pettersen, fortelle hvordan familien opplever at en mann som har hjulpet andre så mye, ser at hjelpen ikke i stor nok grad er tilgjengelig når han selv trenger den.

- Intervjuerne har skapt oss

Det var stolte psykologpionerer som lot seg hylle av kolleger og familie, med leder av NPF, An-Magritt Aanonsen i spissen. Hun påpekte at intervjunummeret kommer ut nesten samtidig med at det er 70 år siden stiftelsesmøtet for Psykologforeningen. – I 70-årsalderen representerer man tradisjon, tyngde og fast grunn under føttene, sa hun. – Utgivelsen av intervjuene med mannlige pionerer er et viktig bidrag til den norske psykologiens historie. Stephen von Tetzchner fra Psykologisk institutt i Oslo poengterte også at intervjunummeret gir historisk innsikt: – Psykologene skaper psykologien, og psykologien skaper psykologene, sa han.

– Det narrative perspektivet har alltid vært sentralt i mitt felt, sa Gerdt Henrik Vedeler.
– Det har vært interessant å presentere sitt narrativ til imøtekommende intervjuere. Og det har vært spennende å lese narrativet til venner og kolleger. – Det er jo slik at klienten skaper terapeuten, og terapeuten skaper klienten. I intervjuene har dere skapt oss, sa han til de kvinnelige intervjuerne. – Jeg synes vi kan stå for dette.

Nina Strand

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 41, nummer 5, 2004, side 410